

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Lothar Helmut
Nazwisko: Herbst
Miejsce urodzenia: Wrocław
Data urodzenia: 27-07-1940
Imię ojca: Helmut
Imię matki: Irmgard
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Lothar Herbst 21.04.1975 został zarejestrowany przez Wydz. III KW MO we Wrocławiu pod nr. 36230 w kategorii OZ (Osoba zabezpieczona). Dnia 02.06.1981 rejestrację przekwalifikowano na Sprawę Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) o krypt. "Prezes", a w 02.1983 przekształcono na Sprawę Operacyjnego Rozpracowania (SOR) "w związku z uzyskaniem informacji o prowadzeniu przez (...) Lothara Herbsta bezprawnej, antypaństwowej działalności w strukturach zawieszonych związków środowiskowych i organizowaniu procesu wydawniczego pism konspiracyjnych". Prowadzenie sprawy zakończono w 01.1990. Sprawę wyrejestrowano z ewidencji 02.02.1990 bez złożenia akt w archiwum. Materiały dot. SOR "Prezes" zachowały się w postaci pism, notatek służbowych, szyfrogramów i meldunków operacyjnych.	IPN Wr 054/1632 (282/1734), IPN Wr 054/1576 (282/1678), IPN BU 01232/12 (V Ds. 163/91, 200/92, paczka nr 2), IPN BU 2521/44 (44).	
Materiały administracyjne MSW dotyczące sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej w PRL w listopadzie 1981. Lothar Herbst figuruje w wykazie osób, które przebywały w mieszkaniu osoby trzeciej podczas przeszukania w dniu 22.11.1981. Było to zebranie założycielskie "Klubów Samorządnej Rzeczypospolitej Wolność-Sprawiedliwość-Niepodległość".	IPN BU 0296/260 t. 1 (KS/4/1418).	
Akta internowania Lothara Herbsta. Internowany na podstawie Decyzji Nr 247 z 06.01.1982, zwolniony na mocy Decyzji nr 479 z 30.04.1982. W uzasadnieniu internowania podano, iż "prowadzi działalność, która w okresie stanu wojennego rodzi niebezpieczeństwo wzmaganie napięć społecznych".	IPN Wr 040/618 (IV-3751/479).	
Akta internowanego Lothara Herbsta, umieszczonego kolejno w: Zakładzie Karnym we Wrocławiu (od 06.01.1982), Zakładzie Karnym w Nysie (od 13.01.1982), Ośrodku Odosobnienia w Strzelcach Opolskich (od 15.02.1982) i Zakładzie Karnym w Nysie (od 6.03.1982). Zwolniony 30.04.1982.	IPN Wr 30/898 (187/82).	

Meldunki operacyjne i ich uzupełnienia oraz szyfrogramy dotyczące środowisk wyższych uczelni we Wrocławiu Wydz. III-1 KW MO we Wrocławiu przesyłane do Dep. III MSW. Lothar Herbst figuruje w dwóch szyfrogramach z 19.11.1983 dot. udziału w spotkaniu w ramach "Latającego Uniwersytetu" w Wałbrzychu, w mieszkaniu jednego z jego uczestników.

IPN BU 01232/150 (V Ds. 163/91, 200/92, paczka nr 25).

Materiały administracyjne Dep. III MSW - charakterystyki osób będących w zainteresowaniu operacyjnym resortu spraw wewnętrznych za lata 1967-1988. W aktach znajdują się informacje dot. Lothara Herbsta z 12.01.1982, 24.02.1983 i 24.02.1984. Podano w nich, iż ww. "w okresie studiów wchodził w skład zespołu redakcyjnego miesięcznika >Agora< oraz >Almanachu Młodych<", "po sierpniu 1980 aktywnie włączył się w działalność MKZ NSZZ >Solidarność< we Wrocławiu, wchodząc w skład redakcji pisma związkowego >Solidarność Dolnośląska<", prowadził wykłady dla członków "Solidarności" w ramach tzw. "Wszechnicy Związkowej", był delegatem na I Krajowy Zjazd "Solidarności", "w 1981 r. został wybrany Prezesem Oddziału Wrocławskiego ZLP" (Związku Literatów Polskich), "udzielał porad i moralnego poparcia członkom wrocławskiego SKS-u i KSS KOR", a po internowaniu jego poglądy i postawa polityczna nie uległy zmianie.

IPN BU 01221/24 (218/3).

Akta Sprawy Obiektowej (SO) o krypt. "Twórcy" (nr rej. 26439) prowadzonej przez Wydz. III KW MO/WUSW we Wrocławiu w latach 1971-1990, dot. operacyjnej kontroli wrocławskiego środowiska literackiego. Lothar Herbst występuje w sprawie jako członek i prezes Wrocławskiego Oddziału Związku Literatów Polskich, sygnatariusz tzw. Apelu do społeczeństw Polski i świata z 12.1983, "nieprzejednany przeciwnik ustroju socjalistycznego i stosunków społeczno-politycznych w kraju", związany z miesięcznikiem "Obecność" o "zdecydowanie wrogim, antypaństwowym i antysocjalistycznym charakterze" (wydawanie tego miesięcznika zostało objęte Sprawą Operacyjnego Rozpracowania o krypt. "Grafomani"- akta sprawy nie zachowały się). Materiały dot. SO "Twórcy" złożono w archiwum pod sygn. 3889/IV.

IPN Wr 032/784 (3889/IV), IPN Wr 054/1241 (282/1325), IPN Wr 054/1247 (282/1331).

Akta prokuratorskie. W aktach notatka z 14.11.1984 o przeprowadzeniu przez Zastępcę Prokuratora Rejonowego dla Dzielnicy Wrocław-Śródmieście oraz Naczelnika Wydz. III WUSW Wrocław w rozmowy ostrzegawczej z Lotharem Herbstem, w związku z jego udziałem w utworzeniu "Komitetu Obrony Praw Człowieka".

IPN Wr 33/170 (Ko 686/84/IV/Pf).

Materiały dot. "nielegalnej działalności stowarzyszenia pod nazwą >Grupa Niezależnych Działaczy Społeczno-Politycznych< utworzonego w Bielawie w dniu 11 listopada 1984 roku". W aktach znajduje się m.in. kopia decyzji Dyrektora Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu z 03.12.1984 zakazującej Lotharowi Herbstowi działalności w strukturach wspomnianej Grupy.

IPN BU 1585/19076 (IPN BU MSW II 19076, MSW II DSA 264).

Lothar Herbst występuje w Sprawie Operacyjnego Rozpracowania (SOR) o krypt. "Emigrant" (nr rej. 5989) prowadzonej przez Wydz. V WUSW w Wałbrzychu, dot. osoby rozpracowywanej w związku z prowadzeniem nielegalnej działalności w ramach NSZZ "Solidarność" na terenie Wałbrzycha. Ww. w dniu 13.04.1985 uczestniczył w "nielegalnym zgromadzeniu" w jej domu, po którym został zatrzymany na 48h. Akta sprawy zarchiwizowano pod sygn. 3080/II.

IPN Wr 025/326 t. 3 (3080/II).

Akta dochodzenia w sprawie prowadzenia działań zmierzających do wywołania niepokoju publicznego w związku z wyborami do Sejmu w 1985 roku. W aktach znajduje się notatka służbowa z 05.10.1985, st. insp. Wydz. III WUSW we Wrocławiu, uzasadniająca konieczność dokonania przeszukania mieszkania Lothara Herbsty. Podano w niej, iż ww. prowadzi "działalność w ramach podziemnych struktur >Solidarności< polegającą m.in. na (...) redagowaniu nielegalnego pisma o profilu literackim pn. >Obecność<", "współpracy z ośrodkami dywersji ideologicznej (...)", "pisaniu artykułów i wierszy wykorzystywanych w nielegalnych wydawnictwach i pismach ulotnych jak >Solidarność Walcząca< i >Z dnia na dzień<". Nadto w aktach Wniosek do Naczelnika Wydz. Śledczego WUSW we Wrocławiu z 07.10.1985 o wydanie nakazu zatrzymania Lothara Herbsty w związku z prowadzeniem negatywnej politycznie działalności, polegającej na "rozpowszechnianiu nielegalnych wydawnictw w miejscu pracy", t.j. w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

IPN Wr 039/11532 t. 16 (24842/III).

Akta dochodzenia RSD 33/85 prowadzonego przez Wydz. Śledczy WUSW we Wrocławiu w okresie od 08.10.1985 do 09.12.1985 przeciwko Lotharowi Herbstowi w sprawie gromadzenia, redagowania i kolportowania nielegalnych wydawnictw. Podstawą do wszczęcia sprawy były materiały zakwestionowane 07.10.1985 podczas przeszukania w miejscu zamieszkania i pracy ww. Sprawę zakończono przekazaniem do Prokuratury Rejonowej dla Dzielnicy Wrocław-Śródmieście z wnioskiem sporządzenie aktu oskarżenia. W aktach zachował się plan kombinacji operacyjnej w SOR o krypt. "Prezes" z dnia 30.12.1985. W związku z aresztowaniem Lothara Herbsty i nasileniem "interwencji kierowanych do władz politycznych i państwowych przez m. innymi środowisko literackie i naukowe, młodzież studencką i Episkopat" dot. jego zwolnienia, planowano wykorzystać sytuację do nakłonienia ww. do zwolnienia się z pracy na Uniwersytecie Wrocławskim, poprzez wykorzystanie osób trzecich.

IPN Wr 039/11497 (24778/III), IPN Wr 0120/58 (24773/3) mikrofilm.

Akta tymczasowo aresztowanego Lothara Herbsta, osadzonego 09.10.1985 w Areszcie Śledczym we Wrocławiu na podstawie Postanowienia Prokuratury Rejonowej dla Dzielnicy Wrocław-Śródmieście (znak akt 2 Ds. 55/85) z 08.10.1985 w związku z podejrzeniem, iż w okresie "od sierpnia 1984 r. do 7 października 1985 r. we Wrocławiu podjął działania mające na celu wywołanie niepokoju publicznego w ten sposób, że bez wymaganego zezwolenia rozpowszechniał nielegalne wydawnictwa sygnowane m.in. przez rozwiązany związek >Solidarność<". Dnia 10.10.1985 ww. został przetransportowany do Zakładu Karnego we Wrocławiu, a 09.11.1985 ponownie do Aresztu Śledczego we Wrocławiu. W dniu 03.01.1986 został zwolniony na mocy Postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście o zmianie środka zapobiegawczego na poręczenie (znak akt II K 1521/85).

IPN Wr 28/82 (39/85).

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście z 18.04.1986 postępowanie przeciwko Lotharowi Herbstowi oskarżonemu o to, że "w okresie od sierpnia 1984 roku do 7 października 1985 roku we Wrocławiu podjął działania w celu wywołania niepokoju publicznego przez to, że zgromadził i bez wymaganego zezwolenia rozpowszechniał wydawnictwa prasowe i inne publikacje", zostało zawieszono ze względu na jego stan zdrowia. Dnia 30.10.1986 Sąd wydał Postanowienie w przedmiocie podjęcia zawieszono postępowania i jego umorzenia.

IPN Wr 20/88 (II K 1521/85).

Sprawy kierowane przez Wydz. Śledczy WUSW Wrocław do Kolegium ds. Wykroczeń w roku 1986. W dniu 15.12.1986 skierowany został wniosek o ukaranie Lotar Herbsta za to, że w dniu 03.12.1986 "będąc pasażerem samochodu osobowego (...) przewoził w swej torbie nielegalne wydawnictwa, na których rozpowszechnianie nie posiadał wymaganego zezwolenia". W dniu 07.01.1987 Kolegium d/s Wykroczeń przy Naczelniku Dzielnicy Wrocław-Krzyki uznało winnym ww. i ukarało go grzywną w wysokości 30 tys. zł. (nr sprawy 2488/86). Dnia 09.06.1989 Kolegium na zasadzie ustawy z 29.05.1989 o przebaczeniu i puszczeniu w niepamięć niektórych przestępstw i wykroczeń, odstąpiło od wykonania prawomocnej kary w stosunku do ww.

IPN Wr 039/11585 t. 1, 8 (24927/III).